

SZTEhírek > Hírchívum > 2015. Június

SZTE-kutatók eredménye is a Nature-cikk

2015. június 17.

A Szeged melletti Szőregről származó emberi csontmaradvány vizsgálata, az SZTE Embertani Tanszék két oktatójának az eredménye is hozzájárult ahhoz a cikkhez, amelyet a Nature magazin 2015. júniusi számában jelentetett meg a bronzkori eurázsiai népségek archeogenetikai kutatásának legújabb eredményeiről.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

Nagy kulturális változásokkal, és nagy népesség mozgásokkal jellemezhető a bronzkori Eurázsia időszámításunk előtt 3000–1000 közötti kétezer éves története. „E mozgalmas időszak populációgenetikai jellemzőit tanulmányozta a közelmúltban egy nemzetközi kutatócsoport, megkísérelve a genetikai eredmények régészeti értelmezését is. A dán és svéd kutatók, *Morten E. Allentoft, Martin Sikora, Eske Willerslev*, valamint *Kristian Kristiansen* és *Karl-Göran Sjörger* vezetésével végzett elemzések eredményei **a Nature 2015. június 11-i számában** jelentek meg” – adja hírül az ELTE Hírlevele.

A nagyszabású kutatási projektben 101 eurázsiai, közte **4 magyarországi középső bronzkori lelőhelyről származó humán csontmintát is elemeztek**. Az Érd, Százhalombatta, Battonya, **Szőreg környékéről származó bronzkori emberi csontok vizsgálatában** az MTA BTK Régészeti Intézete (*Kiss Viktória, Szeverényi Vajk*), az ELTE TTK Biológiai Intézet Embertani Tanszéke és a Magyar Természettudományi Múzeum Embertani Tára (*Hajdu Tamás*), a százhalombattai Matrica Múzeum (*Vicze Magdolna*), az ELTE BTK Régészettudományi Intézete (*Tóth Gusztáv*), **a Szegedi Tudományegyetem Embertani Tanszéke (Pálfi György, Paja László)**, valamint a Torontói Egyetem (*Paul R. Duffly*) munkatársai vettek részt.

„Az eredmények azt mutatják, hogy **az eurázsiai bronzkor populációtörténeti szempontból** egy meglehetősen **dinamikus időszak volt**, nagyobb népesség mozgások is történtek, amelyeknek meghatározó szerepe volt a mai Európa és Közép-Ázsia népségtörténeti képének létrejöttében. Az i. e. 4. évezred végén és a 3. évezred elején a kelet-európai sztyeppéről Közép-Európa irányába mutathatók ki vándorlások, amelyet a genetikai adatok alapján később egy kelet felé irányuló visszaáramlás követett. Ez a folyamat megfelel **az indoeurópai nyelvű népek eredetéről vallott egyik elméletnek**.

Fontos eredmények születtek **a laktóz érzékenység kérdéskörében** is. Korábban az általános vélekedés szerint a laktóz tolerancia a Balkánon vagy a Közel-Keleten fejlődött ki, az újkőkori élelemtermelés bevezetésével összefüggésben. Jelen kutatás azonban azt bizonyítja, hogy **az a mutáció, amely a laktóz toleranciát eredményezi még a bronzkorban is ritka volt Európában. Ez a genetikai jelleg feltehetően a Jamnaja népesség kaukázusi pásztoraival együtt érkezett Európába, de az a szelekció, amely a legtöbb európai laktóz toleránssá tette, sokkal később játszódott** le – összege az ELTE Hírlevelének cikke.

A vizsgált közép-európai minták esetében a keleti eredetű **Jamnaja közösségek génjeivel** a legtöbb kapcsolatot **a zsinórdíszes kultúrához**, majd csökkenő mértékben **a harang alakú edények köréhez** sorolt egyének mutatják. A magyarországi középső bronzkori minták esetében ez a genetikai kapcsolat azonban nagyon kismértékű.”

A Kárpát-medence bronzkori (Kr. e. 2500-1500) népségtörténetének részletes felderítésére az MTA BTK Régészeti Intézetében *Kiss Viktória* vezetésével idén MTA Lendület kutatócsoport alakul. (<https://www.btk.mta.hu/aktualis-main/756-kiss-viktoria-es-weisz-boglarka-lendulet-tamogatast-nyert,%20http://ri.btk.mta.hu/hu/lendulet-kutatocsoport>)

A teljes tanulmány elérhető az alábbi oldalon (<http://www.nature.com/nature/journal/v522/n7555/full/nature14507.html>) és PDF dokumentumban (http://www.nature.com/polopoly_fs/1.17723!/menu/main/topColumns/topLeftColumn/pdf/522140a.pdf).

A kutatási eredményekről részletesen olvashatunk az MTA honlapján (<http://www.mta.hu>) megjelent írásban is (http://mta.hu/tudomany_hirei/bronzkori-nepvandorlasok-alkithattak-ki-eurazsia-mai-arcat-136487/).

SZTEinfo

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

Kövess minket!